

O měnících a odlišujících se typech těl a jejich vztahu k duši a/nebo mysli v západní kultuře

Markéta Jakešová

Abstrakt:

O měnících a odlišujících se typech těl a jejich vztahu k duši a/nebo mysli v západní kultuře je sbírkou volně navazujících kapitol, které odpovídají na otázku, jak učinit Merleau-Pontyho fenomenologii inkluzivnější. První kapitola, věnovaná Jeanu-Lucu Nancymu, slouží jako úvod do tématu alternativních tělesných existencí a otázky duše v těle. V následujících kapitolách je Merleau-Ponty konfrontován s vybranými autory spojenými s Teorií sítí aktérů (ANT). Nejdříve se ve srovnání s Brunem Latourem ukáže, že integrita všech jsoucen a entit (včetně nejprivilegovanějších lidí) není samozřejmostí. Patologie ve *Fenomenologii vnímání* a pojetí aterosklerózy Annemarie Mol jsou pak použity jako analogie pro podřadné postavení žen v naší společnosti, přičemž čtvrtá kapitola ukazuje zmocňování (*empowerment*), které z něj může vyrůst, prostřednictvím interpretace románu *Pianistka* od Elfriede Jelinek. Poslední dvě kapitoly se zaměřují na nekonvenční způsoby intersubjektivita a příbuzenství (*kinship*) jako způsoby bytí ve světě. Konfrontace s Eduardem Viveirosem de Castro destabilizuje zavedené ontologické kategorie a zároveň se pokouší začlenit alternativní pohledy na svět původních obyvatel (dnešních) Amerik. Na základě textů Donny Haraway, Helen Verran, Anny Tsing a Débory Danowski a Viveirose de Castro jsou v poslední kapitole uvedeny příklady komplikované, ale nezbytné spolupráce mezi různými lidskými kosmologiemi a mezi lidmi a jinými druhy.

Klíčová slova: fenomenologie, teorie sítí aktérů, antropologie, sociologie vědy, studium původních obyvatel, plochá ontologie, ontologický obrat, vtělení, subjektivita, intersubjektivita, příbuzenství, materiální sémiotika, praxiografie, Maurice Merleau-Ponty, Jean-Luc Nancy, Bruno Latour, Annemarie Mol, Eduardo Viveiros de Castro, Donna Haraway, Helen Verran, Anna Tsing, Déborah Danowski, Elfriede Jelinek